

Ana Veloso

De tempelbomen van Goa

Band 1

2012

Uitgeverij XL

Leidschendam

Voor Joyce en Winston

Het geschenk der liefde kan niet worden gegeven.
Het wacht tot het aangenomen wordt.

– Rabindranath Tagore

Hoofdstuk 1

Rajasthan, maart 1616

Met een nauwelijks hoorbaar zuchtje viel een bloem uit de bloeiende tempelboom op de aarde. Het kleine meisje, dat met haar pop onder de boom zat, schrok even. De bloem lag vlak voor haar in de open driehoek die haar benen in kleermakerszit vormden. Als ze een lijn van haar ene knie naar de andere zou trekken, lag de bloem precies in het middelpunt van de driehoek. Het meisje wist zeker dat dit een voorteken was. Wat het betekende, zou ze later op de dag wel aan haar *ayah* vragen, die had veel ervaring in het verklaren van zulke tekenen.

Het meisje aanschouwde de bloem vol bewondering, pakte haar op en rook eraan. Daarna hield ze hem op een afstand en bekeek hem heel nauwkeurig.

De geur van de bloem was al heerlijk, maar de aanblik was ronduit betoverend: de vijf wasachtige bloemblaadjes waren in een waaivorm tot een volmaakte cirkel geschikt. Het hart van de bloem was geel. De gele bloemblaadjes vervaagden naar buiten toe naar wit. Het meisje voelde voorzichtig aan de blaadjes en bekeek die van alle kanten. Nadat ze er geen enkel bruin vlekje of plekje op kon ontdekken, en ook geen door insecten gemaakte gaatjes vond,

ten? Hij is een belangrijk man en heeft wel iets beters te doen dan naar zijn tienjarige dochter te kijken die zit te spelen. En de *karanjis* zijn ook al koud. Niet dat je broertje er zoveel voor je heeft overgelaten...’

Bhavani was blij en verbaasd tegelijk. Haar *abba*, haar lieve vader, was thuis? Waarom hadden ze haar dan niet eerder geroepen? Vlug schudde ze bij de trap de sandalen van haar voeten, rende naar boven, de veranda op en van daar direct door naar de werkkamer, waar ze dacht haar vader te zullen vinden. Voor de knapperige *karanjis* – zoete koeken waar ze altijd zo dol op was – had ze nu geen belangstelling. Wat haar betrof kon Vijay ze allemaal opeten en nóg dikker worden. Ze trok het gordijn dat voor de deuropening van de werkkamer hing opzij en stormde naar binnen, klaar om zich juichend in de armen van haar vader te storten.

Maar haar vader wachtte haar niet – zoals anders – met gespreide armen op, voor een allerhartelijkste begroeting. Als ze met hem alleen was – en er geen kritische toeschouwers waren die zich konden verbazen over de onstuimige begroeting die niet bij zijn stand paste – tilde hij zijn dochter graag op, nam haar in zijn armen, en draaide met haar in het rond. Nu echter keurde hij haar nauwelijks een blik waardig en Bhavani dacht dat er misschien nog iemand

in de kamer was. Oom Manesh misschien? Manesh had altijd commentaar als zijn broer zijn dochter met al te grote tederheid omgaf en toegeeflijk voor haar was.

Ze keek om zich heen maar zag niemand anders. Haar vader stond haastig allerlei dingen in een grote tas te stoppen. Zweetdruppels parelden op zijn voorhoofd. Hij zag er nogal slordig uit. Bhavani liep naar hem toe en sloeg haar armen om zijn middel, maar hij schudde haar weer vlug van zich af.

‘We moeten opschieten, Bhavani! Later. Later als we het allemaal hebben doorstaan, kunnen we elkaar omhelzen en knuffelen. Maar nu moeten we doorwerken.’ Hij zweeg even en keek zijn dochter diep in haar ogen. ‘Je moet me iets beloven.’

‘O ja? Wat dan?’

‘Ik heb nu geen tijd om alles uit te leggen. Luister goed. Je moet me beloven dat je heel goed voor je broertje zult zorgen, als mij iets overkomt. Als...’

‘Maar...’

‘Sst. Luister heel goed. Als vreemde mannen me komen halen, maak dan dat jullie weggkomen, zo vlug als jullie kunnen. Verlies Vijay nooit uit het oog. Ga naar oom Manesh en let erop dat jullie niet worden gevolgd. Als jullie je in het huis van oom Manesh niet op jullie gemak voelen, anders dan anders, sla op de vlucht. Jullie *ayah* gaat altijd met jullie mee,

maar ze is niet meer zo jong. Als jullie haar moeten achterlaten om jullie eigen leven te redden, doe dat dan.'

Bhavani voelde de tranen in haar ogen opwellen. Wat bedoelde haar vader? Wat betekenden die angstaanjagende woorden? Waarom zou ze uit haar eigen huis moeten vluchten, en ook nog zonder haar *abba*? Ze begreep er helemaal niets meer van.

'Het spijt me als ik je bang heb gemaakt, maar ik heb nu geen tijd om het je verder uit te leggen. De situatie is opeens zorgwekkend. Als we hierdoorheen komen – wat ons ongetwijfeld zal lukken, liefste dochter van me – zal ik je uitleggen wat er aan de hand was. Beschouw dit voorlopig als een avontuur. Jij wint toch altijd met verstoppertje? Doe hetzelfde als bij dat spelletje: wees vlug en slim, goed? Je kunt het!' Bhavani knikte. Ze slikte moeilijk en wist met veel moeite haar tranen terug te dringen. Een avontuur? Een spelletje? Ze vond het meer lijken op een van de griezelverhalen die de bedienden elkaar 's avonds bij het vuur vertelden en waar ze vaak genoeg stiekem naar luisterde.

'En als je je van de mannen die jullie achtervolgen hebt weten te ontdoen, ga dan naar de tempel van de godin Parvati en smeeke haar om hulp. Beloof je me dat?'

Weer knikte Bhavani. Ze bibberde van angst, maar

tegelijkertijd voelde ze ook iets van trots. Zo had ze haar *abba* nog nooit meegemaakt. Voor het eerst in haar leven had hij haar niet behandeld als een klein, verwend meisje, maar had met haar gepraat alsof ze een vrouw was. Natuurlijk zou ze hem alles beloven wat hij vroeg. Ze was al bijna elf dus zo goed als volwassen. Haar nichtje was in elk geval getrouwd toen ze dertien was. Vijay was acht, maar gedroeg zich meestal als een kleuter. En ook al had hij als enige mannelijke nakomeling meer rechten dan zij, haar vader had toch haar, Bhavani, de verantwoordelijkheid gegeven. En ze wist zeker dat ze deze opdracht aankon.

Haar vader glimlachte tegen haar. ‘Ik wéét dat je een dappere, grote meid bent. En dat je al oud genoeg bent om...’

Hij zweeg, er kwam opeens een oorverdovend lawaai vanuit de tuin, het geluid van een zwaar koperen voorwerp dat op steen viel. Voor Bhavani was dat een bekend geluid. Vijay had al vaker de koperen schaal bij de ingang naar het huis, die altijd met water en drijvende bloemen gevuld was, van zijn sokkel geduwd. Dan tuimelde het ding met veel lawaai op de keramische tegels. Maar het daarmee gepaard gaande triomfgehuil van haar broertje bleef deze keer uit, net als de altijd daarop volgende geluiden van bedienden die zacht heen en weer renden en opruimden.

Plotseling gebeurde alles tegelijk. Een grote man met een tulband, donkere huid en grimmige ogen stormde, zwaaiend met zijn sabel, de werkkamer binnen. Er volgden nog meer mannen, die verspreid achter de eerste man bleven staan en in vechthouding sprongen. Met grote ogen van ontzetting keek Bhavani's vader naar de mannen. Hij duwde Bhavani naar het raam en trok haar pop uit haar armen. Hij tilde zijn dochter op en liet haar buiten het raam aan haar armen op de sokkel zakken, daar waar de koperen schaal had gestaan. Vanaf daar was het maar een klein sprongetje op de tegels.

‘Nee, *abba!* Ik...’

‘Rennen! Vlug!’ Hij drukte haar een kleine buidel in haar hand en draaide zich om. Het meisje, dat nog steeds op de sokkel stond, hoorde de indringers schreeuwen en tieren. Te oordelen naar de geluiden sloegen ze alles in de werkkamer kort en klein. Ze hoorde haar vader op rustige toon een paar woorden zeggen, toen klonk er alleen nog maar een rochelend geluid. Ze klampte zich vast aan een richel en trok zich op om de kamer in te kijken. Maar op dat moment verscheen een van de aanvallers voor het open raam.

Bhavani sprong van de sokkel en stormde ervan door...

Het begon al te schemeren toen Bhavani zich uit hun schuilplaats waagde. Haar broertje, dat nog meer van streek was dan zij, liet ze tijdelijk achter in de holle boomstam. In die boomstam hadden ze vaak samen gespeeld toen ze kleiner waren. Maar nu bood de stam te weinig ruimte voor hen beiden. Met ingehouden adem sloop ze naar het huis. Het werd haar snel duidelijk dat de indringers al urenlang weg waren – net als alle bewoners en bedienden. Er hing een doodse stilte rond het huis, de bijgebouwen en in de tuin. De gordijnen wapperden door de open ramen naar buiten. Dat was het enige geluid dat Bhavani hoorde. Ze verzamelde al haar moed, sloop de trap naar de veranda op en glipte haar vaders werkkamer binnen. Ze had een ravage verwacht, misschien een gewonde of zelfs een lijk dat op de grond lag. Maar daar, tussen de kort en klein geslagen meubels en tussen de scherven, lag alleen haar pop. De barnsteenkleurige glazen ogen staarden naar de zoldering. Haar bonte kleren waren aan flarden gescheurd. Stof dwarrelde langzaam neer op de verwelkte tempelbloem in haar losgeraakte vlecht.

Hoofdstuk 2

Goa, 1632

Miguel Ribeiro Cruz lag onrustig te woelen in zijn kooi. Hij droomde dat ze eindelijk in Goa aankwamen. De droom was zo levensecht dat hij de opgewonden voetstappen op het hoofddek, de rauwe vloeken van de matrozen en de bevelen van de officieren dacht te horen. Miguel draaide zich op zijn linkerzij en legde zijn arm beschermend over zijn rechteroor. Kon je op dit ellendige schip niet één keer rustig uitslapen en je dromen helemaal uitdromen? Daarna, in die rare schemertoestand tussen waken en slapen, droomde hij dat dit allemaal deel uitmaakte van zijn droom. Met een flauwe glimlach om de bedrieglijke werkelijkheid van de illusie, liet hij zich opnieuw in die mooie fantasiewereld wegglijden. Wat zou het goed zijn om binnenkort inderdaad weer vaste grond onder zijn voeten te voelen! En hoe groot was zijn verlangen naar dingen waarvan hij vroeger niet wist dat hij ze ooit zo zou missen: de frisse lucht van weilanden en bossen, onderhoudende gesprekken met belangrijke dames en heren of het maken van een buitenrit te paard, in volle galop. Op het schip hing alles hem mijlenver de keel uit: de stank van zoute vis en teer, van de ongewassen lij-